

Latvijas Komunistiskās partijas (LKP)

Rīgas pilsētas Sarkanarmijas rajona komiteja

PA-110.fonds

Vēsturiskā izziņa

1940.g.-1941.g., 1944.g.-1956.g.

Ar LKP CK biroja 1940.g. 29.decembra lēmumu LK(b)P Rīgas pils. Pārdaugavas rajona organizācija tika sadalīta divās rajonu organizācijās - Ļeņina¹⁾ un Sarkanarmijas. LK(b)P Rīgas pilsētas komitejas birojs 1941.g. 6.janvārī apstiprināja jaundibināmā Sarkanarmijas rajona organizācijas biroju un uzdeva tam noformēt un vadīt LK(b)P Rīgas pils. Sarkanarmijas rajonu organizāciju līdz partijas rajona konferences sasaukšanai. LK(b)P Rīgas RK apstiprināja arī LK(b)P Rīgas pils. Sarkanarmijas rajona organizācijas 1. un 2.sekretārus.²⁾

1941.g. 9.janvārī Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidijs noteica sekajošas Rīgas pils. Sarkanarmijas rajona robežas: pa Mazo Daugavu no pilsētas robežas līdz pontonu tiltam, no pontonu tilta pa Uzvaras ielu līdz Slokas ielai, pa Slokas ielu līdz Kalnciema ielai, pa Kalnciema ielu līdz pilsētas robežai.³⁾

1) Sk. LKP Rīgas pils. Ļeņina rajona komitejas (PA-107.fonds) vēsturisko izziņu.

2) LVA, PA-102.f., 1.apr., 6.l., 10.-12.lp.

3) Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidijs Ziņotājs - 1941.gada 10.janvāri - Nr.8, 1.lpp.

1941.g. 29.martā notika pirmā LK(b)P Rīgas pils. Sarkanarmijas rajona organizācijas atskaites-vēlēšanu sapulce, kurā ievēlēja rajona komiteju (RK) 9 biedru sastāvā.⁴⁾ Tās 1941.g. 31.marta pirmajā sēdē ievēlēja pirmo sekretāru un sekretāru.⁵⁾ LK(b)P RK vadīja visu partijas darbu sava rajona teritorijā. RK pakļāvās LK(b)P Rīgas pilsētas komitejai.

1941.gadā LK(b)P Rīgas pils. Sarkanarmijas RK aparātā bija šādas struktūrvienības:⁶⁾

- kadru nodaļa,
- organizatoriskā darba un instruktoru nodaļa (tās sastāvā - statistikas un vienotas partijas biedra kartes sektors),
- propagandas un agitācijas nodaļa.

1941.g. maijā LK(b)P Rīgas pils. Sarkanarmijas rajona organizācija apvienoja 8 pirmorganizācijas.⁷⁾

Sākoties vācu okupācijai 1941.gada jūnijā, rajona komiteja darbību pārtrauca.

Pēc Rīgas atbrīvošanas no vācu karaspēka Sarkanarmijas RK darbību atjaunoja LK(b)P CK birojs 1944.g. 23.oktobrī par Sarkanarmijas RK locekļiem apstiprināja: otro sekretāru, sekretāru kadru jautājumos, Sarkanarmijas rajona DDP izpildkomitejas priekssēdētāju, rajona kara komisāru un rajona prokuroru.⁸⁾

4) LVA, PA-110.f., 1.apr., 35.1., 52.1p.

5) Turpat, 36.1., 24.1p.

6) LVA, PA-101.f., 1.apr., 12.1., 88.1p.

7) Turpat, 2.apr., 526.1., 38.1p.

8) Turpat, 3.apr., 11.1., 107.1p.

Vēlāk Rīgas pils. Sarkanarmijas RK locekļus ievēlēja rajona partijas konferencē, RK plēnumā ievēlēja sekretārus un RK biroju. Rajona komitejas un tās biroja personālais un skaitliskais sastāvs mainījās: 1945.gadā Rīgas pils. Sarkanarmijas rajona komitejas sastāvā bija - 25, birojā - 7, ⁹⁾ 1956.gadā attiecīgi - 39 un 9 locekļi.¹⁰⁾

No 1944.g. līdz 1949.g. jūnijam LK(b)P Sarkanarmijas RK aparātā bija šādas struktūrvienības:¹¹⁾

- kadru nodala,
- propagandas un agitācijas nodala,
- organizatoriskā darba un instruktoru nodala (tās sastāvā - vienotās partijas biedra kartes un statistikas sektors),
- militārā nodala.

1949.g. jūnijā reorganizācijas rezultātā kadru nodalu un militāro nodalu likvidēja; organizatoriskā darba un instruktoru nodalu pārdēvēja par partijas, arodbiedrību un komjaunatnes organizāciju nodalu un nodibināja rūpniecības un transporta nodalu.¹²⁾

No 1949.g. jūnija līdz 1956.g. bija šāda struktūra:

- propagandas un agitācijas nodala,
- partijas, arodbiedrību un komjaunatnes organizāciju nodala (1954.gadā tika pārdēvēta par organizatoriskā darba nodalu),¹³⁾
- rūpniecības un transporta nodala.

9) LVA, PA-110.f., 4.apr., 4.l., 21.lp.

10) Turpat, 16.apr., 1.l., 35.lp. un 5.l., 2.lp.

11) LVA, PA-101.f., 3.apr., 13.l., 120.lp.

12) Turpat, 12.apr., 20.l., 46.lp.

13) Turpat, 17.apr., 29.l., 11.lp.

LKP Rīgas pils. Sarkanarmijas rajona organizācija 1945.gadā apvienoja 22,¹⁴⁾ bet 1956.gadā - 79 partijas pirmorganizācijas.¹⁵⁾

LKP CK birojs 1956.g. 20.oktobrī nolēma likvidēt Rīgas pils. Sarkanarmijas rajonu, pievienojot tā teritoriju Ķeņina rajona teritorijai, līdz ar to arī likvidējot LKP Sarkanarmijas RK.¹⁶⁾

LKP Rīgas pils. Ķeņina un Sarkanarmijas rajonu organizācijas apvienojās abu rajonu apvienotajā konferencē 1956.gada 24.-25.novembrī¹⁷⁾ un līdz ar to LKP Rīgas pils. Sarkanarmijas RK darbību pārtrauca.

Vēsturisko izziņu

sastādīja

vec.referents

V. Šalda

---

14) LVA, PA-101.f., 8.apr., 50.l., 29.lp.

15) Turpat, PA-107.f., 21.apr., 1.l., 183.lp.

16) LVA, PA-101.f., 19.apr., 28.l., 149.lp.

17) LVA, PA-107.f., 21.apr., 1.l., 4.lp.

Šinī lieta 234 (olvi simti tuzdes
mit čitra) ^{N^o 1-133,} 12 numurētas lapas
1998. g. 28. oktobri
LVA arhivistis A. Paegle